

Po ítám jedna, dv .
Hádej, kdo te vyhraje?
Ten, kdo mi to ekne v krátku,
co má „AUTO“ na za átku?

D ti samostatn nahrazují zvýrazn né hlásky, slabiky, slova... jinými. Vymýšlejí slova, která za ínají danou hláskou, slabikou nebo správn ur ují hlásku, kterou slyší na za átku (cvi ení fonematického sluchu). ásto se doporu uje také velmi známá hra slovní kopaná, p i které d ti štafetov tvo í nová slova podle principu, že hláska na konci slova 1. dít te je po áte ní hláskou slova, které má vymyslet a správn vyslovit 2. dít nap . SOVA – AUTO – OLEJ – JEŠT R – RUKA – ATLAS – SAKO – OPICE – ESKYMÁK KUFRA atd.

Pohybová íkadla, p i kterých se k rytmické íkance p idává pohyb prst , rukou, dupání, tleskání, pleskání, louskání, mlaskání, ukání, hra na t lo, tane ní prvky a jiné pohybové hry:

*Každá ruka má prstí ky, zav eme je do p sti ky,
bum, bum, na vrátka, to je krátká pohádka.
Prstí ky si spolu hrají, mnoho práce nad lají,
bum, bum, na vrátka, to je krátká pohádka.*

*Všechny svoje prstí ky zav eme do p sti ky.
Pak je roztáhneme zp t – jedna, dv , t i, ty i, p t.*

*To jsou prsty, to jsou dlan ,
mýdlo s vodou pat í na n .
A po mýdle dobré jídlo
a po jídle zase mýdlo.*

*Myji, myji ru i ky, pracují den celi ký,
myji krk a myji uši, to se p ece pat í, sluší,
pak hned p ijde obli ej, tomu každý pé i dej.*

Podle obsahu pohybových íkanek se ukazuje p íslušná ínnost. Zde je d ležitá nápaditost a kreativita logoped a pedagog , lidová íkadla jsou také zdrojem pro výše uvedené pohybové hry a aktivity, mezi d tmi jsou oblíbené také hádanky a jazykolamy. Jazykolamy jsou však pro n které d ti obtížné a ásto velmi nesrozumitelné í dokonce nesmyslné. K výb ru by m l logoped i pedagog p istupovat velmi zodpov dn .

Zde jsou jazykolamy, které se osv d íly:

- Nesnesu se se sestrou ani se sest enicí.
- Já rád játra, ty rád játra.
- Jak Julie olejuje koleje.
- Na cvi íští ty i sviští sviští.
- Str prst skrz krk.
- Od poklopu ke poklopu Kyklop kouli koulí.
- T ístat ícett í st íbrných st íka ek st íkalo p es t ístat ícett í st íbrných st ech.
- Ta teta to tu mete, mete to tu ta teta.
- Šel pštros s pštrosicí a s pštrosá aty pštrosím krokem ven.
- Kmote Pet e nep epep í toho vep e.
- Zebrou zebou zuby, zubr se zas zubí.
- Strý ek Šusta suší švestky.
- P ed potokem p t kop konopí, za potokem p t kop konopí.
- Petr Fletr pletl svetr.
- Má máma má málo máku.
- Kaplan plakal v kapli.
- Dalajláma v lomu láme slámu.

A

Ústa jsou hodně otevřená, jako když se kouše do velkého jablka, ozve se – a.

Dechové cvičení na začátek:

Co víc voní?

Na stole je ošatka s ovocem (jablka, švestky, třešně, hrušky). Děti individuálně přerušovaně nadechnou a vydechují → přivoní ke každému druhu ovoce, vyslovují hlásku - á.

Slovní materiál:

Mám, dám, tam, sám, mák, hák, had, jak, tak, pán, lán, la, lak, vál, dál, baf, dal, sál, bál, pal, žal, šál, Jan, Dan, haf, Hana, máma, nána, táta, bába, Jana.

Dana, panna, vana, Táa, Dáda, Dáa, Naa, Káa, Káa, apá, Láa, Lada, papá, kaká, sama, dáma, mává, dadá, malá, láká, lapá, cáká, tahá, dává, váha, váhá, hafá, bafá, hajá, Anna.

Říkanky:

**Malá Ája, malá Pája,
sláva, sláva –
bába mává.**

**Máša malá,
ráda dadá,
Ála – ta zas
ráda papá.**

**Máša hajá,
Anna a já.
Táta hajá,
Kája a já.
Bába hajá,
dada a já.
Nána hajá,
Táa a já.**

**Máša volá Alíka,
malý Alík utíká.**

**Amála plavala,
na Pavla mávala,
Amála hrála,
u Pavla stála.**

Naše ku e
s ostatními na b eh u se h e je,
P emek s malou Ma enkou
p es eku se sm je.

U b eh u jsou úho i,
kte í plují po mo í.
Rybá jede na mo e
ulovit t i úho e.

K e ek k i í na k e ka,
že mu sk ípou kole ka.
K e ek se na kole veze,
k i í stále a pak sleze.

Za í kou je hora íp,
pod ípem je louka,
strý ek íha na ní stojí,
eho na n j kooká.

K e ek tady k i í,
že pe inu zni í.
e i tam, e i sem,
k iklouna ven vyt epem.

K e ek rybku chytí,
t etí rybka k i í,
že jí k e ek chytí.

K ída, k emen, vápník,
u hory je krápník,
zk ivený je jako had,
jako krajta – je to tak.

V zá í d ina za íná
v p írod í v lese,
p ípravit se na zimu
není lehké p ece.

H eben velký máme,
h ívu u esáme.
ešem h ívu h íbátku,
jako máma d átku.

ecké mo e se nám líbí,
p íjeli jsme k n mu ty í.
V íjnu budem u mo e
v ecku lovit úho e.

Krte ek te st íhá –
st íhy, st íhy, st íh,
kalhoty si vyst íhal,
p evlékne je d ív.

V íjnu eka zá í
u e íšt v mlází.
V mlází sedí rybá í,
výlov se jim neda í.

Old íšek má t i kon ,
t i kon u T ebon .
U T ebon kon má,
s Bed íškou si s nimi hrá.

Na ja e sk ivan
vrže si, vrže,
tak jako dve e
na našem dvo e.

K e ek v k esle sedí,
d ímá, d ímá rád,
vep ík na n j hledí –
v elý kamarád.

To je k íku – k i í d ti,
u eky je velký k ík,
eho s Ma enkou tam letí,
cht í s Ji inkou tam být.

K emílek se p kn k enil,
že se Vochom rka ženil.
Jídlo, pití p ídal všem,
pivo bylo jako k en.

K epelka má k epel ata,
stále k i í na ku ata:
K epelí ky – k i, k i, k i
a ku ata – pí, pí, pí.

Táta d e se u d íví,
div si páte nezk íví.
Na íká si na d inu,
má od d íví mod inu.

Ji í, Ji í, Ji inko,
od ela sis kolínko.
Mod ina je veliká,
mod e šedá, skvrnitá.

H íbek roste v tráv ,
najdeme ho hrav .
H íby, h íbky, h íbe ky
vyrstřkují tvá i ky.

Na poli už roste epa,
u vesnice eká B é a.
P jdou s Má ou na pole,
epa bude na stole.

Va í, va í va e ka
podívej se na k e ka.
K e ek v no ní košili
uva í si za chvíli.

Naše t etí t ída
ke zp vu se p idá.
Když se p idá t ináct d tí,
je to, jak když sk ivan letí.

Na pa ezu v lese
sedí B é a p ece.
Sedí, k i í, švito í,
práce se mu neda í.
Hledá h íbky, k emená e,
už je mu p ímo do plá e.

Sta enka íká íkánku
o st íbrném beránku.
Sta enka íká pohádku
o st íbrném h íbátku.

Pan král schová v eténko,
neboj se už R ženko.
V eténko te p ede B é a,
královna je B éti teta.

Bo ku, p ines pe inu,
p ikryj ádn Ji inu!
Hore kou se Ji ka t ese,
s ch ipkou byla p edtím v lese.
Léka e jí zavolali
a to dob e ud lali.
Ji ka už je zdravá,
na Bo íka mává.

Ji ka íká: „Brat í ku,
p ines mi pár o íšk !
T i i ty i – m žeš dát,
p ec se o n nechceš bát.“

Co to sk ípe ve sk íni?
Je tam k e ek s malými.
K e ek a s ním k e ata
jsou p ítulná zví ata.

P ed zimou k e ek pilný je,
zásoby v no e ukryje.
P i nich zimu dob e p e ká,
na ja e se slunka do ká.

Na letním tábo e
chytili úho e,
p ipravili z n ho ízky,
ve e eli jsme u b ízky.

Kucha dob e va í,
sádlo z vep e škva í.
Kucha ka mu pomáhá,
dílo se jim da í.

Mé sest e se nev ílo,
že se jí to poda ilo
p ebrodit tu í ku v lese,
te od í ky h íbky nese.

Zav i pusu, Pet íku,
nek í nám na chodníku!
Otev i si klí em dví ka,
zav i je pak jako Ji ka.

eho sedí na pa ezu,
p emýší a k i í:
„P ineste sem rychle
bu tíky s ho ící.“

P emek ádí na dvo e,
P emek st ílí na ku e.
Ku e nap ed utíká,
P emek st elí vep íka.

eho ovi chvála pat í,
to je kucha – nejmí za t i.
U n ho se ádn va í,
tam se také dob e da í.